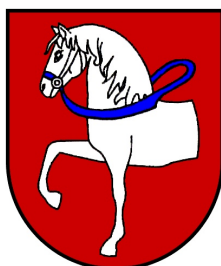

Hlinsko

Hlinsko, město s 10 tisíci obyvateli, místo vklíněné do kotliny 590 m nad mořem, na rozhraní Českomoravské vrchoviny a Železných hor. Geografická poloha a chlad zimních měsíců dávají městu typický podhorský charakter. Hlinskem protéká řeka Chrudimka, která díky své údolní Hamerské přehradě poskytla městu i širokému okolí dostatek pitné vody. Název jména Hlinsko pochází od slova hlína. Velká ložiska kvalitní hrnčířské hlíny umožnila vzniknout nejstaršímu řemeslu hrnčířství, jehož počátky spadají do 15. století.

Historie

První historicky ověřená zpráva pochází už z první poloviny 14. století. Hlinsko bylo povýšeno na městečko zřejmě za vlády Václava IV. na přímělu Viléma z Pardubic a Staré, který byl také pánem na Rychmburce v letech 1385 - 1390. Páni z Pardubic měli ve znaku stříbrného koně ve skoku v červeném poli. Stejný znak používalo i Hlinsko patřící k rychmburskému panství a byl na městské pečeti ještě v 18. století. Roku 1821 dostalo město magistrát. Došlo ke změně řádu obecního a pravděpodobně i ke změně znaku města, aby se odlišil od znaku Pardubic, a to i na městské pečeti.

Změna spočívala v tom, že oproti původnímu znaku půl koně ve skoku, začalo Hlinsko používat půl koně s nakročenou pravou nohou. Legislativně se záležitost týkající se zobrazení městského znaku uzavřela až v roce 1996.

Městem procházela stará obchodní cesta spojující Chrudimsko s Moravou. O staré tvrzi se zachovala písemná zpráva z roku 1413. V 18. století se Hlinsko snažilo o vymanění z vrchnostenské pravomoci. Výrazem těchto snah obyvatel města byla stavba hlinecké radnice z roku 1792. Od roku 1834 do roku 1919 bylo Hlinsko sídlem okresu a spadala do něho centrální oblast Českomoravské vrchoviny až po Mílovy, Herálec a Svratku. Po roce 1919 se město stalo součástí chrudimského okresu s výjimkou let 1949 až 1960, kdy bylo opět okresním městem.

Průmysl

Původně rozšířené hrnčířství, které zaniká v 19. století nahradilo tradiční zpracování lnu, které posléze ve 20. století vystřídal textilní průmysl a zpracování kožešin, související v výstavbou a od roku 1871 provozem železnice. V průběhu druhé světové války vznikají nové podniky s netradiční výrobou. K nejvýznamnějším patří továrna na zpracování mléka Nestlé a z Prahy přestěhované elektrotechnické závody Prošvicovy, bývalá ETA. Z menších provozoven nelze opomenout Pivovar, který svým výborným ležákem Rychtář zásobuje široké okolí i specializované restaurace ve větších městech.

Památky a kultura

Mezi významné památky patří barokní kostel Narození Panny Marie postavený v letech 1730 - 1745 na místě, kde již dříve stál dřevěný kostel už v roce 1350 farní, jehož věž byla vezděna do novostavby. Zvon na této věži svolává věřící od roku 1520 a chloubou svatostánku je i křtitelnice z roku 1628.

V prostoru mezi tvrzí a kostelem se zachoval ojedinělý soubor roubených domků, zvaný Betlém, který je zpřístupněným památkovým celkem. Poblíž je rodný domek akademického sochaře Karla Lidického, jehož díla mohou návštěvníci obdivovat v městské galerii. Původní hlinecké muzeum bylo, jako jedno z nejstarších v Čechách, založeno roku 1874. V galerii, na pravidelných výstavách Výtvarného Hlinecka, jsou představována díla našich předních výtvarných umělců. Úroveň těchto každoročních výstav je garantována spoluúčastí Národní galerie v Praze.

Významným představitelem současné kultury ve městě je Městský kulturní klub Hlinečan, který zajišťuje kulturní snahy a potřeby v oboru hudby, tance, loutkového divadla a fotografie a dalších aktivit. Dobře známé doma i v zahraničí jsou hlinecké folklorní soubory, dětský Vysočánek a jeho dospělý druh Vysočan. Oblibu a přízeň si získaly Adámkovy folklorní slavnosti.

Osobnosti

Hlinsko je rodištěm spisovatelů Karla a Bohumila Adámka, Karla Václava Adámka, který významně působil v oblasti kulturně historické, dále hudebního pedagoga Bedřicha Voldana, kartografa Josefa Homolky a dalších. V letech 1882 - 1887 působil na zdejší škole, kde dnes sídlí stejnojmenné gymnázium, spisovatel Karel Václav Rais. V zátočinách Chrudimky a potoce Slubici, na kopci Vítanci a na mnoha jiných místech vítanovského a svobodohamerského okolí maloval v letech 1904 - 1906 a v letech 1908 - 1922, zdejší krajinu malíř František Kaván.

Nedaleké Kameničky vešly do povědomí našeho národa jako Slavíčkovy Kameničky. Sem se po stopách Raisova románu Západ vracel Antonín Slavíček a na mnoha plátnech zachytil krásu zdejšího kraje. Kromě Slavíčka zde působili i jiní malíři krajináři, Bohumil Dvořák, Herbert Masaryk, Otakar Nejedlý, Rudolf Kremlíčka, Gustav Macoun, Jaroslav Sodomka, Karel Wagner a další.

Hlinsko

Telefon (infocentrum): +420 731 697 418

Památková rezervace Betlém Hlinsko

Památkovou rezervaci lidové architektury zvanou Betlém naleznete v Hlinsku na pravém břehu řeky Chrudimky. Roubené domky si zde začali stavět drobní řemeslníci od poloviny 18. století. Mapa stabilního katastru z roku 1839 dokládá, že stavebníci stavěli jeden roubený domek vedle druhého, stěží zůstalo místo na malé předzahrádky. Původním převažujícím řemeslem zdejších obyvatel bylo hrnčířství, na konci 19. století převládlo tkalcovství. Kromě těchto řemesel zde bydleli a pracovali krejčí, kožešníci, hračkaři, sedláři, ševci, ale také třeba výrobce hudebních nástrojů, sedlář či porodní babička.

Od konce 19. století a zejména v první třetině 20. století se Betlém stal domovem pro rodiny továrních dělníků. Jakoby zázrakem si tato hlinecká část uchovala svůj původní urbanistický ráz až do 80. let 20. století. Díky snaze pracovníků památkové péče a dalších nemnoha nadšenců se podařilo v roce 1987 prosadit záchranu alespoň části objektů. Od roku 1989 je Betlém součástí Souboru lidových staveb Vysočina, dnes Muzea v přírodě Vysočina. První opravené domky byly návštěvníkům zpřístupněny v roce 1993, roku 1995 byla část hlineckého Betlému prohlášena památkovou rezervací. Oprava objektů byla dokončena díky projektu Revitalizace památkové rezervace lidové architektury Betlém spolufinancovaném z prostředků Regionálního operačního programu Severovýchod v roce 2012.

Ve zpřístupněných roubenkách si můžete prohlédnout dílny a obydlí tkalce, hračkaře, ševce, pilníkáře nebo továrního dělníka. V jednom z roubených domků naleznete expozici vesnických masopustních občůzek a masek z Hlinecka, které jsou součástí světového dědictví UNESCO. Expozice jsou přístupné po celý rok, celoročně mohou také školy využít nabídky speciálních programů souhrnně nazvaných Živá historie. Kromě roubenek se zmíněnými expozicemi můžete na Betlémě navštívit funkční tkalcovskou dílnu vyrábějící žinylkové šály, restauraci, kavárnu, prodejnu bylinek nebo hudebních nástrojů.

Betlém Hlinsko

Telefon (průvodci): +420 469 311 429

Tkalcovna Na Betlémě

Josef Fidler. Jedna z nejvýraznějších osobností loňských podnikatelských soutěží a hrdý držitel ocenění Česká spořitelna Živnostník roku 2018 Pardubického kraje. Pojdme se podívat, jak se

živnost, která je pro něj posláním, dá dělat s neutuchajícím nadšením.

Tkalcovna Na Betlémě stojí v prostředí původních městských roubenek v Hlinsku. Domky se tady na místě původních pastvin začaly stavět už v době zrušení nevolnictví. Tkalci, hrnčíři a ševci nepotřebovali žádné pozemky, takže se zde začaly stavět domky nahuštěné jeden vedle druhého. Lidé si museli pomáhat, protože by jinak nepřežili. Až dnes to tu působí jako těžká romantika... V jedné chalupě ale žilo i dvanáct lidí, obytná byla jen jedna místnost s kamny.

Záchrana Betléma začala intenzivně probíhat až v 80. letech. Do té doby byl Betlém předlistopadovému režimu trnem v oku, měly zde stát paneláky. Různí umělci a akademici ale začali bojovat za jeho záchranu. To už tu stály buldozery, takže záchrana přišla opravdu v hodině dvanácté. Největší zásluhu na tom mají Ilona Vojancová a Magda Křivanová z Národního památkového ústavu.

Chalupu, kde dneska pracuje Josef Fidler, postavil kolem roku 1799 hrnčíř František Bělovský. Ale už v roce 1806 ji prodal rodině tkalců, kteří zde žili až do 50. let 20. století. Možná právě proto se tu tkalcovství daří. Bývaly tady čtyři stavy, tkala se žinylka, ale pak se rozmohly textilní fabriky a ze členů rodiny se stali tovární dělníci.

Původ technologie je ve Francii

Žinylka, kterou pan Fidler vyrábí, pochází z Francie. Chenille znamená francouzsky housenka a počestěním vzniklo právě slovo žinylka. V zemi galského kohouta se od počátku 18. století tkalo trochu jiným způsobem. Používalo se přírodní hedvábí, dělaly se tapiserie, gobelíny. Výroba byla neskutečně nákladná. Ve Francii technologie vymizela, ale kolem roku 1884 se díky panu Taussigovi, který tady měl fabriku, dostává přes Vídeň do Hlinska. Zásluhou Josefa Laška došlo v Hlinsku k úpravě výroby a žinylka dostala úplně jiné vlastnosti. Základní rozdíl mezi francouzskou a hlineckou žinylkou je v podobě vlasu – francouzská má vlas jen z jedné strany. Josef Lašek, který výrobu upravil, udělal ze žinylky v podstatě kruhovou přízi. Je lehká a neuvěřitelně hřejivá!

Žinylka je tkanina typická pro Hlinsko

Žinylka měla obrovský význam v dobách první republiky. Jen v roce 1928 byl hrubý obrat v žinylce

bezmála 80 milionů tehdejších korun. Díky žinylce se stalo Hlinsko světoznámé. Hlinecká žinylka se dostala do Paříže, Londýna, Říma, New Yorku, Sydney i Tokia. Tam všude znali Hlinsko díky žinylce.

Moje životní osudy měly být úplně jiné...

Josef Fidler pochází z vesnice Čertovina kousek od Hlinska. Asi v sedmi nebo osmi letech objevil pod vánočním stromkem elektrický vláček. A celé dětství se věnoval kolejišti a všemu kolem něj. Mašinky se ale dvakrát projely a on koleje zboural. Bavilo ho stavět, a tak směřoval na obor železničního stavitelství. Měl hotové přijímačky, jenže na vstupní zdravotní prohlídce se zjistily problémy se zády a páteří a sen se rozplynul. Nastala panika, co dál. Tenkrát přišel náborář z Technolenu, jestli se nechce jít učit seřizovačem průmyslových stavů. Bylo mu to v podstatě jedno, jeho sen se rozplynul. Učiliště bylo v Jeseníku, šest hodin vlakem každý pátek, každou neděli. Skutečná ironie osudu – chtěl projektovat tratě a teď měl trávit ve vlaku desítky hodin jako cestující. Raději jezdil autobusem.

Ve druháku měl praxi v průmyslové tkalcovně, kde zjistil, že ho nitě, stavy, člunky, cívky a tkalcovské uzly prostě baví. Ze spolužáků měl nejvyšší kvalitu zboží a nejvíce utkaných metrů. Dávali ho dokonce za vzor, ale on nad tím nepřemýšlel. Doma si mezi druhákem a třetákem sestavil první dřevěný ruční stav. Paprsek a nitěnky, což jsou kovové součásti, které si sám nedokázal udělat, mu sehnala tehdejší mistrová. A zjistil ke své hrůze, že ho ruční tkalcovství baví více než strojní.

Junior, Rychloběh a Maxmilián

Dnes má tři stavy, každý má své jméno. Junior, na něm ručně tká základ na žinylku, takzvané předdílo. Je potřeba předem spočítat, kolik předdíla bude například na šálu nebo koberec potřeba. Do každého se zatkává jiný materiál. Rychloběh, to je skutečný pracant. A Max nahradil původní stav z roku 1836. Ten už byl pokřivený a když začala spolupráce s folklorními soubory, bylo potřeba většího a širšího stavu, na kterém je možné vyrobit kvalitní a rozměrově velké zboží.

Ted' už je to dobrý, ale to jenom díky tomu, že to člověk přežil

Ze začátku pracoval Josef Fidler od rána do večera, metodou pokusu a omylu. Ve čtyři ráno nástup do chalupy a odchod o půlnoci, v jednu. Začínal se šálami, utěrkami a koberečky. První sezóna byla díky akcím na nedalekém Veselém kopci docela dobrá. Jenže přišel říjen, listopad, návštěvníci přestali chodit, bylo jen pár objednávek na Vánoce. Začalo se řešit, co leden, únor, březen, a nikde ani noha. Ale chalupa – jak říká pan Fidler – sem posílala správné lidi, a tím se živnost v počátcích zachránila. Přišla vedoucí folklorního souboru s tím, že by potřebovali velké šátky. Pak začali volat další a díky folkloru začala práce nabírat obrátky. Některý soubor mu dává volnou ruku, ale některý přinese vzorek a musí to být přesně podle něj. Jsou to folklorní soubory z jižní Moravy, kde co vesnice, to jiný kraj. Úplnou novinkou jsou dětské šátky, které se dříve vůbec netkaly. Když dosloužil šátek, roztrhal se a dával se dětem.

Pro dnešní, moderní ženy dělá nádherné šály a plédy. Autentický vzor, dělá třeba hlineckou krajku. Na léto jak dělané, je to lehké, vzdušné, vypadá krásně, čiší z toho ruční práce. Ženy, které hledají nějaký módní doplněk přes šaty, košile, trička a podobně, doslova šílejí. Je to také Fidlerova vlajková loď rozvíjející se spolupráce s módní návrhářkou Beatou Rajskou. Pro ni dělá speciální zdobení, jednoduché přehozy přes šaty.

Pracovní den... Člověk necítí únavu, protože přišla zodpovědnost

Ze začátku se nedovedl práce nabažit. Byl v chalupě od rána do večera – ruční práce prostě není hotová za hodinu. Ze začátku byla chalupa běžně otevřená návštěvníkům Betléma. Z toho plynul problém, protože tu byla velká návštěvnost, ale málo času na práci. Doháněl to po večerech a ráno. Pomalu ale zjišťoval, že tak to prostě dál nejde. Přišel někdo, povídal, dvě hodiny byly pryč a co teď. V současné době je možné se zastavit po telefonické domluvě. Neživí ho povídání, ale výroba. Ted' je prostor na práci a čas na lidi, kteří si opravdu zavolají.

Připravuji žinylkovou šálu pro britskou královnu

Od prosince 2018 je žinylka zapsána na seznamu nemateriálního kulturního dědictví České republiky. Josef Fidler je jediný v Evropě, kdo ji ručně tká. Jeho vizí je, aby žinylka reprezentovala nejen Hlinsko, ale i Českou republiku. Plánuje velkolepý návrat žinylky do Francie. Už to dostává konkrétní rysy, ale organizace dá ještě hodně zabrat. Aktuálně se chystá na výrobu šály pro královnu Alžbětu II., což bude trumf a pocta hlineckým tkalcům, protože se do Anglie žinylka hodně vyvážela. Po šedesáti letech uvidí v Anglii ručně tkanou žinylku.

Lázeňská cesta Hlinsko, Studnice a Svatojánské Lázně

Turisté kteří navštíví město Hlinsko, se mohou projít po nové oddychové trase. Část Lázeňské stezky byla v loňském roce rekonstruována, a to podle historické mapy a stávající katastrální mapy. Touto stezkou vedla historická starokupecká cesta, která spojovala Čechy a Moravu. Hrála tak významnou roli v životě zdejších obyvatel již od pradávna. Kvůli zemědělskému využití byla však na dlouhou dobu rozorána a její někdejší existenci připomínal jen osamocený křížek uprostřed pole. Ten dnes po dlouhých jednáních pěší naleznou znovu na této stezce. Loni v říjnu zde bylo společnými silami obyvatel a přátel Hlinska vysázeno ke stému výročí republiky 45 lip, které jednou budou opět zelenou alejí a krásným krajinným prvkem. "Na Lázeňské stezce jsou umístěny čtyři přístřešky, na kterých si turisté mohou odpočinout a pokochat se zdejší krajinou. Stezka je vybavena i pěti informativními panely, které vznikly ve spolupráci s hlineckým muzeem a galerií. Přístřešky i cedule financovalo město Hlinsko za podpory Pardubického kraje. Na panelech jsou informace o historii města, o kupecké cestě, místních lázních a jiných zajímavostech," zve k návštěvě Petra Plisková, manažerka cestovního ruchu a vedoucí Turistického informačního centra Hlinsko.

Hlinsko

Telefon (infocentrum): +420 731 697 418

Památník Ležáky

8 km

Stálá expozice o ležácké tragédii byla pod názvem Ležáky, osada, která nemlčela... otevřena v roce 2009. Divákovi nabízí emotivní vstup do pohnuté historie, která postihla osadu Ležáky v době protektorátu Čechy a Morava. Obrazy starých časů, které ožívají na stěnách labyrintu minulosti, vycházejí z nejnovějších historických bádání.

Stálá expozice se nachází ve výstavní síni muzea Památníku Ležáky. Tvoří ji bílý výstavní box obsahující dvě vitríny, vnější promítací plochu a vnitřní výstavní prostor. V tomto prostoru ožívá historie osady Ležáky prostřednictvím projekce dobových fotografií a dokumentů. Exponáty mapují život osady před tragédií, zavádí návštěvníka do nejtemnější doby druhé světové války a připomínají hrdinství ležáckých obyvatel i výsadkové skupiny Silver A.

Mezi exponáty naleznou návštěvníci mimo jiné i repliku vysílačky Libuše, která byla ukrývána v ležáckém mlýně a v lomu, a díky níž se podařilo navázat spojení s exilovou vládou v Londýně.

Autorem ideového záměru je Mgr. Bohumír Prokůpek, autorem expozice je PhDr. Vojtěch Kyncl, Ph.D., autorem architektonického řešení je ateliér Pinkas - Žalský, architekti.

Památník Ležáky

Telefon (muzeum): +420 469 344 179

Muzeum v přírodě Veselý Kopec

8 km

Veselý Kopec je půvabným místem na rozhraní Železných hor a Žďárských vrchů. Právě sem byly od 70. let 20. století přenášeny objekty z části oblasti zvané České Horácko. Jedinou usedlostí stojící na původním místě je Pilňovo stavení č. p. 4., které patří k nejstarším dokladům lidového stavitelství v oblasti Železných hor.

Roubenky přinášejí svědectví o bydlení a hospodaření drobných zemědělců od poloviny 19. století do poloviny 20. století. Expozice jsou bohatě vybaveny předměty vytvářející atmosféru, která vás přenese do minulosti. Na Veselém Kopci naleznete jedinečnou kolekci technických památek na vodní pohon. Patří k nim mlýn s varnou povidel, stupník na tříslu, olejna a pila.

Veselý Kopec je místem konání mnoha programů přibližujících různé oblasti lidové kultury. Konají se zde i speciální programy určené rodinám s dětmi.

Veselý Kopec

Telefon (průvodci): +420 469 333 175

Země Keltů - Nasavrky

15 km

Země Keltů se nachází v Železných horách v Nasavrkách a okolí. Je to místo s krásnou krajinou a historií, která pamatuje keltské osídlení. Země Keltů je neziskový projekt spolku Boii a zastřešuje aktivity pro veřejnost, které cílí na prezentaci zdejšího keltského osídlení.

Středobodem Země Keltů je keltský skanzen.

Země Keltů

Keltský archeopark Nasavrky s.r.o.

Nasavrky 409, 538 25 Nasavrky

E-mail: info@zemekeltu.cz

Mobil: +420 733 715 980

Peklo Čertovina

3 km

V České republice byl otevřen světový unikát – PEKLO, který nemá v Evropě ani jinde na světě obdoby. Naleznete ho nedaleko Hlinska v Čechách v obci Čertovina.

Jedná se naprosto výjimečnou stavbu, která sahá až do hloubky 12 metrů pod zem, kde jsou stovky metrů chodeb a jeskyní, k nebesům pak míří osmi metry.

Stavba svým charakterem připomíná obří převrácenou loď o délce 65 metrů a šířce 14 metrů. K této stavbě se váže legenda, která praví, že v roce 666 se plavili čerti na pekelném korábu a pátrali po hříšných duších. Jedné noci je však zastihla ukrutná bouře a celý koráb převrátila dnem vzhůru. Lucifer vzal své ohromné vidle, zapíchl je přímo před příď převrženého korábu a pronesl: „Peklo nikdy nebude mířit k nebesům!“. Přikázal všem chlupáčům kutat a kopat, až si vykopali svoje PEKLO. A hříšné duše na pozemském světě, které se nebály poblíž usídlit, nazvali toto místo Čertovina.

V útrobách stavby naleznete mimo zmiňovaného podzemního labyrintu i restauraci s kapacitou 200 míst a přilehlou terasou, Luciferovo doupě, prodejnu suvenýrů, hernu, vinárnu, v létě dětské hřiště se skákacími atrakcemi.

Je zde možnost ubytování v apartmánech, chaloupce pod peklem, mobilheimech, nebo přímo v Luciferově doupěti. Od léta 2019 budou k dispozici naprosto unikátní ubytovací prostory v nově vznikajícím hotelu.

Každý pátek probíhají velice oblíbené večery obžerství, aneb jeden ze smrtelných hříchů v praxi.

Celý projekt je určen pro všechny věkové kategorie, kde naleznete zábavu ve formě hraného programu živými herci (čerty), slovy naprosto nepopsatelná atmosféra.

V roce 2016 navštívilo Peklo 80.000 návštěvníků, v roce 2017 to bylo 105.000 návštěvníků a v roce 2018 již 135.000 návštěvníků.

Za zmínku také stojí, že zde v květnu 2017, natočil Zdeněk Troška svoji novou pohádku Čertoviny. Peklo Čertovina Telefon: +420 468 005 005 Vojtěchov

Peklo Čertovina

Telefon: +420 468 005 005

Volákův kopec

6 km

Volákův kopec s okolím bezprostředně východně nad obcí Kameničky je od roku 1990 chráněn jako přírodní rezervace. V okolí Volákova kopce se zachoval krajinářsky hodnotný komplex společenstev s převahou rašelinných luk s výskytem chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů. I když se v krajinném rázu území s dominantou Volákova kopce, rámovaného březovými silničními alejemi a jeřáby, projevil do určité míry zánik dřívějšího maloplošného extenzivního zemědělského hospodaření, přesto si v mnohém uchovalo atmosféru známou z obrazů A. Slavíčka z počátku 20. století. Území je zpřístupněno naučnou vlastivědnou stezkou Krajem Chrudimky.

Přírodní památka Ratajské rybníky

1 km

Soustava tří rybníků, mokřady a vlhké slatinné louky jsou domovem chráněných druhů živočichů a rostlin. Daří se zde například orchideji kruštíku bahennímu, toliji bahenní, vachtě trojlisté, hořci hořepníku. Na území památky bylo zaznamenáno 390 druhů motýlů, například modrásek očkovaný nebo modrásek bahenní. Rozmnožují se zde obojživelníci a hnízdí tu početné ptactvo (například bekasina otavní, linduška luční, cvrčilka říční).

Naučná stezka u ratajských rybníků v Hlinsku, která vznikla v roce 2017 ve spolupráci s projektem Lesní Svět, byla doplněna o pohádku Příběh dřevěného vojáčka. Pohádková stezka propojuje městskou zástavbu s okolní přírodou. Návštěvníci během cesty k Ratajským rybníkům potkají, včetně různých her, pět nových informačních tabulí, které vyprávějí příběh dřevěného vojáčka.

Děvět skal

18 km

Devět skal (836 m) je nejvyšší vrchol Žďárských vrchů a druhý nejvyšší vrchol celé Českomoravské vrchoviny. V roce 1976 byl vyhlášen přírodní památkou. Předmětem ochrany jsou rulové skalní bloky a přítomnost vzácné flóry a fauny. Členitý skalní blok vznikl mrazovým zvětráváním ve starších čtvrtohorách. Název je odvozen od skalního labyrintu, který je tvořen třemi dlouhými hřebeny s devíti věžemi a třemi malými věžičkami. Jednotlivé skalní hřebeny, vysoké 12 až 20 metrů, mají místy charakter skalního města a představují nejrozsáhlejší komplex vrcholových skal na Českomoravské vrchovině. Z návrší mohutného skalního bloku, na nějž je pohodlný výstup, se otevírá velkolepý výhled na šířavu vysočinských lesů a na dalekou krajinu se spoustou okolních vesniček. Při dobré viditelnosti lze spatřit i Králický Sněžník nebo Krkonoše. Asi 600 m severozápadně pod vrcholem je studánka Vysoká studna. Skalní útvar je turisticky zpřístupněn. K Devíti skalám vede několik tras – červená značka od Cikháje, modrá značka z obce Křižánky a žlutá turistická značka z městečka Svratka. Horolezeckou činnost je možno provozovat na severní stěně hlavního hřebene a jižních stěnách skalních útvarů Trůn, Záludné a Žďárské věže.

Zkamenělý zámek

16 km

Skalní útvar obehnaný náspem a dvojitým valem, nazýván také starý Karlštejn. Skupina skal se nachází na krátkém hřbetu Žďárských vrchů, od roku 1977 je chráněna jako přírodní památka. Archeologický výzkum prokázal neolitické a slovanské osídlení, z nichž jsou dosud patrné pozůstatky dvojitého valu. Ve druhé polovině 13. století zde pravděpodobně stával i dřevěný hrádek. Nejvyšším skalním útvarem je Zámecká věž s nadmořskou výškou 765 metrů. Dalšími skalami jsou Skříň, Hlava, Spárová věž, Hradiště, Rasovna a Pivovar.

Rozhledna Vojtěchov

7 km

Rozhledna (16,5 m, 590 m n. m.) byla postavena v l. 2008 - 2010, na návrší "Na hrbovatkách", stavbu pozdržela v jejím průběhu krádež asi pěti tun žulových kamenů. Slavnostní otevření rozhledny proběhlo dne 10. července 2010. Rozhlednu nechala postavit obec Vojtěchov s finanční podporou kraje, architektonický návrh vypracoval projektant Milan Chvojka.

Jedná se o zajímavou rozhlednu, která má do výšky dvou pater betonový sokl, obložený žulovým kamenem, na kterém stojí ocelová konstrukce s dřevěnými vyhlídkovými ochozy a stříškami. Rozhledna má 2 vyhl. ochozy, horní je ve výšce 11,7 m a vede k němu 59 schodů.

Rozhledna stojí u silnice mezi obcemi Vojtěchov a Kladno, nebo je možné přijet po silnici č. 34, spojující Hlinsko a Poličku - směrem z Hlinska je přibl. 6 km za městem odbočka na Vojtěchov, rozhledna stojí v tomto směru po levé straně silnice. Kolem rozhledny vede také cyklostezka č. 4122.

Ve věži funguje prodej občerstvení a suvenýrů.

Vojtěchov

Telefon (rozhledna): +420 721 609 957

Muzeum historických motocyklů Svratouch

15 km

O muzeu

Více než 60% z celkové expozice jsou zahraniční stroje, to muzeum ve Svratouchu odlišuje od většiny ostatních v České republice. Návštěvník ocení porovnání motocyklů z mnoha zemí. Součástí prvního výstavního prostoru jsou předválečné stroje anglické, dánské a americké výroby. V druhé expozici se nacházejí motocykly německé a ve třetí "klenoty" české. Všechny exponáty jsou funkční a pocházejí ze sbírek motoristických nadšenců. V dalších letech plánujeme rozšíření muzea i do půdních prostor.

Historie

Muzeum je umístěno v budově postavené po roce 1863, která původně sloužila jako evangelická škola, později jako presbyterna – evangelická modlitebna. Objekt je památkově chráněn od roku 1958. V roce 2007 ho odkoupila obec Svratouch. Docházelo k postupné venkovní rekonstrukci a koncem roku 2015 přišel místní sběratel historických motocyklů Pavel Šiller s nápadem, umístit do tohoto krásného a historicky cenného objektu muzeum historických motocyklů. Následovaly velké úpravy vnitřních částí a dne 9.7.2016 bylo muzeum slavnostně otevřeno.

Svratouch

Telefon(muzeum): +420 566 662 335

Přírodní rezervace Údolí Doubravy

16 km

Údolí Doubravy je přírodní rezervace, která leží v chráněné krajinné oblasti Železné hory, severovýchodně od Chotěboře nedaleko obce Bílek.

Řeka Doubrava pramenící v oblasti Ranského Babylonu patří k čistým řekám, což dosvědčuje výskyt vzácných druhů rostlin i živočichů, např. racků. Po celém svém toku vytvořila kamenné řečiště, plné skalních věží a obřích hrnců, s vodopádem a kamenným mořem.

Nad údolím se nachází vyhlídka Sokolohrady, poblíž najdeme zbytky původního hradu Sokolov ze 13. století. Na protějším svahu přes řeku skalní věž "Čertův stolek" s vyhlídkou.

Údolím prochází Naučná stezka Údolím Doubravy, která je dlouhá 4,5 km. Začíná u Horního mlýna u Chotěboře a končí v obci Bílek. Vede v úzkém lesnatém údolí kaňonovitěho rázu vytvořeném řekou Doubravou. Na 11 zastavení seznamuje s romantickými místy, nalezišti chráněných rostlin a živočichů. Nejzajímavější a také nejdivočejší částí údolí je bezesporu skalnatý kaňon - Koryto a mohutné přejeze - Velký vodopád. Zdejší skalní útvary jsou také oblíbeným cílem horolezců.

Chotěboř

Telefon (infocentrum): +420 569 626 634

Pramen řeky Chrudimky

9 km

Řeka Chrudimka pramení v upravené studánce nedaleko osady Paseky, poblíž obce Chlumětín pod vrcholem kopce U oběšeného. Nejbližším městem je zhruba 3 km vzdálená Svratka. Filipovský pramen se nachází 680 m n. m. Směřuje nejprve na severozápad k osadě Filipov. Samotné okolí pramene je poněkud silně upravené a vhodnost úprav těchto zdá se býti necitlivou vůči přírodě. Chrudimka záhy přibírá další vlásečnice a lehce sílí. Voda se tu dá pít přímo. Okolí pramene je velice hezké a patří k těm nejvyšším na Českomoravské vrchovině. V blízkosti se nachází chráněné území U Tučkovy hájenky. Stojí to tu rozhodně za návštěvu.

GPS: 49.737583, 16.011910

Toulovcovy maštale

18 km

Projdete si malé skalní bludiště, které je nejpůsobivější částí takzvaných Budislavských skal ležících v nádherných borových lesích protkaných hlubokými údolími. Nachází se na území Přírodní rezervace Maštale, která je díky Sdružení obcí Toulovcovy Maštale protkána hustou sítí místních cyklotras. Nejkratší přístupová cesta je po červené turistické značce od malého parkoviště ve Vranicích.

Příroda, nacházející se na území přírodní rezervace Maštale a mikroregionu SOTM, je krásná a neponičená civilizací. Rozmanité geologické podmínky v různých částech způsobily, že krajina nemá jednotný ráz, ale střídají se zde různé reliéfy povrchu a rozmanitá rostlinná skladba. Značná rozloha území nebyla postižena scelováním pozemků v období socialistické kolektivizace a zůstalo zde množství rozptýlené zeleně, která tvoří krajinu malebnou, vhodnou pro rekreaci a odpočinek. Další přírodní zajímavosti se nacházejí v přilehlých lokalitách jako jsou například přírodní park Údolí Krounky a Novohradky a přírodní památka Pivnice. Celá oblast je protkaná sítí turistických a cykloturistických stezek.

Toulovcovy maštale Telefon (infocentrum): +420 469 319 413

Ski areál Hlinsko

1 km

Ski areál Hlinsko se rozprostírá v krásném prostředí Českomoravské vysočiny. Nabízí zázemí pro rodiny s dětmi, ale také začínající a pokročilé lyžaře. Svůj automobil nechte ihned po příjezdu do střediska odpočívat na bezplatném parkovišti, které se nachází v bezprostřední blízkosti vleku. Přeprava je zajištěna třemi vleky s celkovou přepravní kapacitou 2 000 osob za hodinu. Nechybí ani zasněžovací systém, který slibuje kvalitní sněhovou pokrývku a skvělé lyžařské podmínky. Ski areál Hlinsko disponuje půjčovnou lyží a své lyžařské schopnosti můžete zlepšit v rámci lyžařské školy. Pro nejmenší lyžaře je v provozu dětská školička.

SKI KLUB Hlinsko

Telefon: 724 701 000

Ski areál Svatka

13 km

Ski areál Svatka se rozprostírá v severovýchodní části CHKO Žďárské vrchy a nabízí svým návštěvníkům atraktivní prostředí údolí řeky Svatky. Součástí ski areálu **Svatka** je sjezdovka s vlekem, jehož délka činí 400 metrů. Převýšení se pohybuje kolem 82 metrů. Nechybí ani umělé osvětlení pro večerní lyžování a kvalitu sněhové pokrývky zajišťuje umělý zasněžovací systém. Celková přepravní kapacita střediska je 400 osob za hodinu. Svůj automobil nechte odpočívat na bezplatném parkovišti a užívejte si sjezdového lyžování. Odpočinek si užijete v místním občerstvení. Pro nejmenší je připraven lanový vlek. Sjezdovka je vhodná pro děti a začátečníky.

Svatka Telefon (vlek): +420 774 662 717

Golf club Svatka

13 km

Šedesát let staré hřiště s řadami krásných stromů lemujících ferveje Svratecké hřiště patří k našim nejstarším, založeno bylo na přelomu let 1939-40 (klub již v roce 1932). Svratecký areál těží jak z tradice a přírodní vyzrálosti, tak i z výjimečnosti okolní krajiny. Zdejší oblast Vysočiny, konkrétně Ždárských vrchů (CHKO), patří k nejkrásnějším regionům v Česku, jsou tu hluboké lesy a vrchy s dobrými výhledy. Hřiště je nad městečkem Svatka, z centra asi 2 km, a je značně kopcovité, většina jamek jde prudce dolů anebo se hraje vzhůru. Vedle převýšení představují na hřišti největší potíže stromy. Vysoké a husté jehličnany rostoucí podél některých jamek sice zachytí většinu z „ústřelů“, míček také snadno najdete na zemi (dole už mají stromy větve odrostlé), ale jediná šance, jak se odtud dostat, je hrát přízemní kratší ránu zpět na trvej. Což znamená úder navíc.

Jde o ryze technické hřiště, kde o výsledku rozhoduje především přesnost, schopnost udržet míč na ferveji. Kvůli převýšení je velice důležitá i volba správné hole. Hřiště také prozrazuje, jak se golf za víc než půl století proměnil, především jak se prodloužil a jak se změnil nárok na grýny. Svratecké hřiště je kratší, převažují tu třípary (celkem jich je pět), také jamkoviště jsou vzhledem k dnešnímu standardu malá. Ta původní ovšem byla originálně vyřešena - měla tvar malířských palet, protože v blízkých Kamenických tvořili známí čeští malíři. I proto je svratecké hřiště výjimečným zážitkem, spojuje se tu sport s kulturou, příroda s historií a tradicí.

Provozujeme devíti jamkové golfové hřiště. K dispozici je driving range, cvičný putting a chipping green s umělým osvětlením. V objektu se nachází občerstvení, sprchy i úschovna bagů. Organizujeme turnaje a školu pro mládež. Nabízíme dárkové poukazy na roční členství, skupinové tréninky či vstup.

Golf club Svatka

Telefon: +420 728 771 303

Golf club Svobodné Hamry

6 km

Devítijamkové hřiště bylo postaveno v roce 1999. Nachází se v údolní nivě řeky Chrudimky. Je protkáno řadou vodních překážek. Jeho délka jej řadí mezi náročnější golfové hřiště v ČR. Díky široce pojatým drahám naopak dokáže sem tam nějakou špatně zahranou ránu tolerovat. Profil jednotlivých jamek je spíše rovinatý, hráči při hře neabsolvují žádné velké převýšení. Nejen členové GCCSH oceňují polohu hřiště uprostřed lesů, která napomáhá nerušené relaxaci při golfu uprostřed krásné přírody. Hra na hřišti je povolena pouze hráčům minimálně s HCP.

Od roku 2012 dochází k změně v uspořádání a hraní hřiště. Díky dostavbě nové tříparové jamky jsme získali možnost změnit a také zkvalitnit naše stávající hřiště. Byla uzavřena dosavadní jamka č.7 a nahrazena touto novou jamkou. Nová devítka má tyto parametry: Muži: 111 m, ženy 103 m. Změna by měla přinést lepší odpaliště, spravedlivější hru (bez nenadálých odskoků do vodní překážky), první dvoupatrový green na hřišti a navíc krásný rozhled z nového greenu.

Došlo také proto k přečíslování části stávajících jamek. Nová devítka byla již znormována. Nová norma (muži CR 72,3 a SR 123, ženy CR 74,1 a SR 129) je o malý kousek těžší než norma starého hřiště.

Golfový areál ve Svobodných Hamrech nabízí golfistům možnost komplexního golfového tréninku. Vedle mistrovského devítijamkového hřiště můžete využít tréninkové plochy pro nácvik všech golfových disciplín. Je pro vás připraven drivinge range o délce 250m, putting green o velikosti téměř 400m² a jamka č.10 pro nácvik krátké hry zakončená malým greenem.

Golf club Svobodné Hamry

Telefon: +420 608 183 908

Hračky Bukáček

9 km

Zakladatelem téměř stoleté tradice výroby krounských dřevěných hraček, folklorních a dekoračních předmětů, je můj dědeček František Bukáček (1910 – 1974), v jehož šlápějích pokračoval můj otec Zdeněk Bukáček senior (1936 – 2002) produkcí, která ctí původní tvary hraček. Dnes se specializují na výrobu nejrůznějších figurek panenek, pohyblivých slepiček, koníků, husarů, kominíků a vojáčků. Své výrobky dodávám do galerií, muzeí i do jednotlivých obchodů a lidových skanzenů.

Krouna je malá vesnička v předhůří Českomoravské vrchoviny, ale je známá právě svými dřevěnými hračkami. Ty už sice ztratily svůj původní účel, ale zůstávají přesto pozoruhodnou a výtvarně zajímavou připomínkou zašlých časů.

V roce 2002 mi byl Ministerstvem kultury České republiky udělen čestný titul "Nositel tradice"

Zdeněk Bukáček Krouna Telefon: +420 723 240 852

Zámek Nové Hrady

25 km

Zámecká expozice Umění nábytku v proměnách století – střeoevropské nábytkové umění od baroka po secesi. Prohlídka zámku a expozice nábytkového umění ze sbírek Uměleckoprůmyslového muzea v Praze. Prohlídka probíhá s průvodcem, délka cca 45 min.

První české muzeum cyklistiky bylo otevřeno ve zrekonstruovaném barokním špýcharu v zámeckém areálu. Jsou zde vystaveny exponáty od poloviny 19. století po současnost. Unikátní podkroví špýcharu vyniká původní barokní vazbou bez jediného opěrného sloupu. I proto zde mohlo být umístěno malé zámecké divadlo a také dětský kolotoč na šlapací pohon. Pro rodiče je zde připraven trenažér s opravdovým vysokým kolem.

Galerie anglických klobouků byla otevřena r. 2012. Galerie je umístěna v nově postavené oranžerii. Jedná se o sbírku dámských společenských klobouků různých typů z různých období. V galerii je koutek se zrcadlem, kde si je možné některé klobouky vyzkoušet. Součástí expozice je také část vybavení původní novohradské krejčovské dílny z 20. let minulého století.

V zámecké kavárně je Malá galerie, kde se pořádají sezónní výstavy.

Na terase před špýcharem je venkovní barokní divadélko, pro veřejnost byl otevřen také rozsáhlý labyrint – bludiště.

Zámek Slatiňany

23 km

Zámek Slatiňany patří k nejvýznamnějším budovám města Slatiňany v okrese Chrudim. Spolu s přilehlým rozsáhlým parkem se nachází na západní straně města, od jehož centra je oddělen tokem Chrudimky. Zámek má trojkřídlý půdorys v podobě k severu otevřeného písmene U, od severozápadní strany vybíhá k západu dodatečně přistavěné další křídlo. Největších architektonických změn zaznamenal v 19. století, kdy byla majitelem knížecí rodina Auerspergů. Zámek a park jsou majetkem státu a jejich správu zajišťuje Národní památkový ústav. Park i zámek jsou přístupné veřejnosti.

Obec a zámek Slatiňany leží 4 km jižně od Chrudimi.

Zámek je veřejnosti přístupný a nachází se v něm hippologické muzeum.

Nedaleko za zámeckým parkem dojdeme k lesu, ve kterém se nachází místní kuriozita - Kočičí hrádek. Ten dal v lese postavit jeden ze zámeckých pánů pro své děti. I dnes zůstává tento objekt oblíbeným místem pro "řádění" dětí.

5 km severovýchodně v obci Kočí nalezneme nádherný dřevěný kostelík.

Zámek Slatiňany

Telefon: +420 469 681 112

Přírodní areál Srní

3 km

Areál zatopeného lomu Srní u Hlinska je od r. 2014 spravován občanským sdružením Přírodní areál Srní. Cílem tohoto sdružení je zvelebování areálu lomu, sportovní a rekreační vyžití členů sdružení, organizace sportovních, kulturních a dalších společenských akcí ať už v rámci areálu lomu i mimo něj.

Členství ve sdružení je otevřeno široké veřejnosti jak z řad potápěčů, otužilců či běžných plavců. Pro všechny, kdo chtějí lom navštívit a nejsou členy sdružení máme připraven status návštěvníka s povinným poplatkem na provoz a další zvelebování areálu.

- v minulosti byl lom Srní oblíbeným místem letních pobytů u vody. Tak by tomu mělo být i nadále nicméně s nastavením určitých pravidel směřujících jak k ochraně přírody tak ke zvýšení komfortu a bezpečnosti návštěvníků areálu. Během příštích let by měly být postupně upraveny původní haldy kamene v okolí lomu a vytvořen rozsáhlejší prostor pro pobyt u vody. Zároveň plánujeme vybudování více bezpečnějších vstupů, několik plovoucích mol a doposud chybějící sociální zařízení. Ke zvýšení komfortu návštěvníků by mělo přispět i menší občerstvení, dětský koutek či hřiště.

Na druhou stranu oproti minulosti je vstup do areálu zpoplatněn dle platného ceníku. Takto vybrané prostředky použije o.s na krytí nákladů spojených s provozem celého areálu i jeho další zvelebování.

Návštěvníkům z řad potápěčů se budeme snažit v co nejbližší době zajistit kompletní servis zahrnující: místa k přípravě na ponor (kryté altány se stoly a lavicemi), plnění pot. lahví, půjčovnu pot. výstroje, příjezd autem blízko k vodě, prodej pot. techniky, podvodní výcvikové plošiny, ubytování, učebnu, stravování.

Přírodní areál Srní

Telefon: +420 777 060596

Pivovar Rychtář

0,5 km

Pivovar Rychtář byl založen v roce 1913 a v současné době vyrábí standardně sedm druhů piva a příležitostně tři další. Kromě výroby piva se pivovar zaměřuje i na ukázkou jeho výrobního postupu s možností navštívit i minimuzeum a minipivnici, kde si návštěvník starší osmnácti let může sám načepovat pivo a zároveň ho i ochutnat. V minulosti cílily exkurze převážně na žáky škol, byly přístupné na Den otevřených dveří pivovaru, případně dostupné pro účastníky zájezdů z jiných firem a podniků. Návštěvníci se mohou s výrobou piva seznámit i při tradičních akcích, které pivovar pořádá.

Od roku 2010 se tomuto druhu prezentace historie pivovarnictví na Hlinecku začal pivovar věnovat intenzivněji. Byla stálá trasa s výkladem průvodců, vytištěny propagační letáky a zfunkčněn odkaz na webových stránkách s možností rezervace prohlídky. U příležitosti stého výročí založení pivovaru byla uvedena do provozu prodloužená trasa exkurze, která končí v minipivnici. A v roce 2014 byla trasa rozšířena ještě o minimuzeum, kde jsou vystaveny historické artefakty.

Návštěvníci si mohou vybrat ze dvou exkurzí. Základní prohlídka trvá 45 minut. Průvodce provede návštěvníky pivovarem a popíše jim celý proces pivovarské výroby – varna – spilka – sklep – stáčírna sudů. Dále je zde možnost použít rozšířenou devadesáti minutovou trasu, kde si k základní prohlídce návštěvníci starší 18ti let mohou zkusit načepovat pivo na samovýčepu v minipivnici s možností konzumace takto načepovaného piva.

K výčepu patří v přilehlých prostorách minimuzeum pivovarnictví, kde se nachází několik historických artefaktů spojených s historií pivovaru Rychtář. Návštěvník si může prohlédnout zejména etikety, tácky, různá ocenění výrobků, která pivovar získal v blízké i vzdálenější minulosti a v neposlední řadě také suroviny používané k vlastní výrobě. Je zde k vidění i několik historických fotografií vždy v porovnání se současnými nebo i historický vývoj obalové techniky používané v pivovarnictví.

Po celou dobu řízené degustace jsou promítány filmy o vzniku piva přímo v pivovaru Rychtář, ale i filmy z akcí konaných v pivovaru a v pivovarské zahradě. V průběhu a na konci exkurze provádějící odpovídá na otázky návštěvníků, týkající se výroby piva, distribuce a podobně. Pivovar Rychtář provozuje exkurze celoročně, vždy po předchozí domluvě s koordinátorkou. Kapacita jedné exkurze je 5 - 30 osob.

Pivovar Rychtář.

Telefon(exkurze): +420 469 311 471

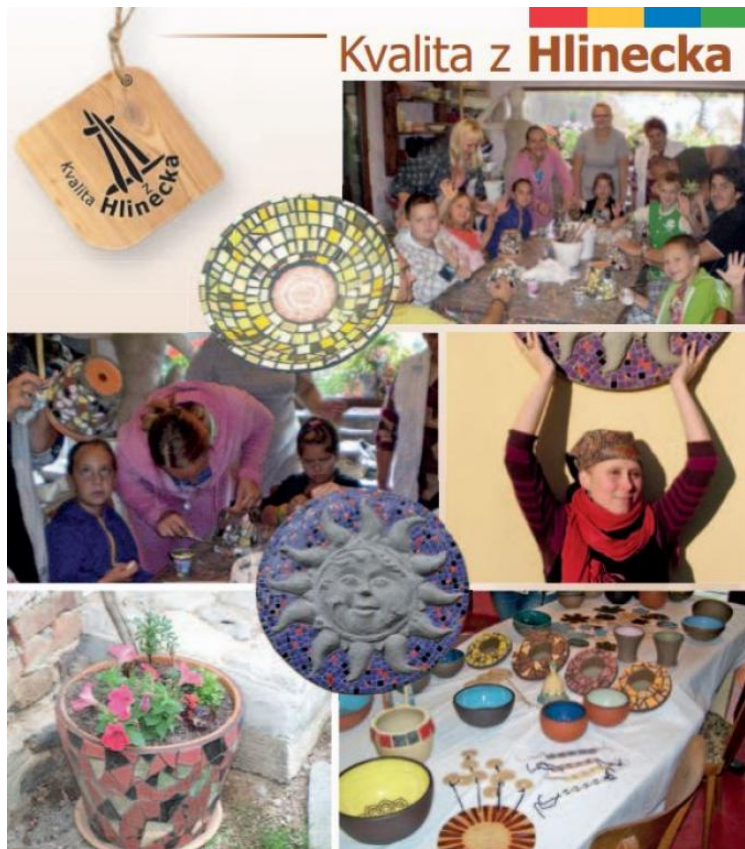
Čertovinský atelier

3 km

Práce paní Luňáčkové navazuje na tradici hrnčířství, které bylo jako řemeslo pro oblast Hlinecka typické. Čertovinský atelier se nachází uprostřed krásné přírody Chráněné krajinné oblasti Žďárských vrchů v místní části města Hlinska s názvem Čertovina. Dům z konce 19. století byl majitelkou atelieru citlivě zrekonstruován a řada historických prvků byla zachována.

Od roku 2012 se zde konají tvořivé kurzy keramiky. Na kurzech keramiky je otevřen prostor pro vlastní výrobu užitkových předmětů, ať již ručně tvořených nebo vytáčených na hrnčířském kruhu. Majitelka má bohaté zkušenosti ze zahraničí, kde působila několik let. Tvořila ve Švýcarsku, v Indii a inspirovala se při své tvorbě několika cestami na Srí Lanku a do Nepálu. V roce 2010 se natrvalo usídlila v Čechách. Mezi její tvorbu patří objekty s ručně tvořenou mozaikou, mozaikové dlažby, práce s keramikou a rozsáhlá tvorba větších objektů. V atelieru na účastníky kurzu dýchá práce lektorky ze všech stran.

Výtvarné zážitkové a tvořivé kurzy, ke kterým patří užitná keramika, modelování, točení nakruhu a mozaika, jsou zaměřeny na širokou veřejnost. Kurzy jsou pořádány přímo v prostorách Čertovinského atelieru. Pravidelné hodiny probíhají celoročně každou středu od 18:00 do 19:30 při minimálním počtu tří osob. Při stejném počtu účastníků je možné objednat také individuální kurz. Kurzy jsou vhodné pro všechny generace – rodiny s dětmi, začátečníky i pokročilé, návštěvníky na dovolené apod. Lekce není vedena běžným výukovým stylem, kdy učitel – lektor volí téma hodiny. Při kurzech v Čertovinském atelieru záleží na každém, aby si zvolil, jaký výrobek si chce vyrobit a jakému keramickému postupu se chce věnovat. Lektorka, která je zároveň majitelkou atelieru, se každému účastníkovi věnuje individuálně. Vzhledem k bohatým zkušenostem ze zahraničí jsou kurzy pořádány také pro cizojazyčné skupiny v německém a anglickém jazyce. Návštěvníci kurzu si chodí na zážitkové kurzy nejenom vyrobit originální výrobek, důležitý je také odpočinek a relaxace. Při každé hodině je účastníkům nabídnuto drobné občerstvení a mohou si vybrat relaxační hudbu. Tvořivý kurz keramiky je také vhodný dárek pro Vaše blízké.

Čertovinský atelier

Telefon: +420 725 846 245

Zelená hora Žďár nad Sázavou

25km

Na Zelené hoře u města Žďár nad Sázavou postavil barokní stavitel Jan Blažej Santini-Aichel unikátní dílo barokní gotiky - poutní kostel svatého Jana Nepomuckého. Areál poutního kostela sv. Jana Nepomuckého byl pro svou jedinečnost zařazen roku 1994 mezi památky zapsané do prestižního Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO.

Založení kostela souviselo s připravovaným blahořečením a svatořečením Jana Nepomuckého. Stavba byla zahájena v roce 1719 a v roce 1722 byl vysvěcen a stal se tak první velkou svatyní zasvěcenou tomuto světcí.

Kostel je vystavěný na půdorysu ve tvaru pěticípé hvězdy. Areál je přístupný pěti vchody, v chrámu se nachází pět kaplí s pěti oltáři. Kostel je obklopen ambity ve tvaru deseticípé hvězdy, skýtajícími poutníkům ochranu před nepřízní počasí. Nejen samotný kostel, ale i tento prstenec ambitů svým architektonickým řešením jasně dokládá Santiniho obrovskou architektonickou a tvůrčí potenci. Stavba se vymyká běžným dobovým uměleckým normám a představám.

Zelená hora

Telefon(informace):+420 724 758 993

Zámek Žďár nad Sázavou

Areál zámku, bývalého cisterciáckého kláštera ze 13. století, prošel do dnešních dob velkými přeměnami. Co se nezměnilo, je původní ekonomická funkce středověkého kláštera. Zámek se tak řadí ke světovým unikátům. Přilehlá zámecká panství (lesy a rybníky) totiž dodnes spravuje nynější majitel zámku, rodina Kinských.

Muzeum nové generace

Unikátní zážitková expozice, kterou projdete s audioprůvodcem. Po prohlídce expozice Cisterciácký řád nacházející se v přízemí vystoupíte po unikátním spirálovitém schodišti do světa baroka.

Umění baroka ze sbírek Národní galerie v Praze

V budově konventu zámku je umístěna galerie obrazů a plastik ze sbírek Národní galerie v Praze. Kolekce děl je postavena na jménech a dílech autorů, které souvisejí s dobou a dílem J.B. Santiniho, geniálního architekta, jenž svojí barokní přestavbou silně ovlivnil prostředí bývalého žďárského kláštera. Soubor historických děl svým obsahem a uspořádáním evokuje atmosféru barokních uměleckých muzeí a řeholních domů.

Kašna Panny Marie s Ježíškem (Mariánský sloup)

Mariánský sloup Panny Marie od Matěje Václava Jäckela byl původně součástí kašny. Prototyp sochy Panny Marie autor později ještě několikrát zopakoval. Zrcadlové pojetí díla se nachází např. na Karlově mostě v Praze.

Prelatura

Barokní prelatura, osobní sídlo opata, byla navržena architektem J. B. Santinim. Stavba vznikla za opata Václava Vejmluvy, který učinil ze žďárského kláštera centrum barokní gotiky, nového architektonického slohu. V Prelatuře sídlilo téměř 60 let Muzeum knihy (expozice Národního muzea v Praze). Po jeho uzavření v roce 2014 je tento prostor veřejnosti zpřístupněn při pořádání kulturních akcí.

Studniční kaple a rajský dvůr

Studniční kaple je symbolem, od něhož odvozuje cisterciácký klášter ve Žďáře svoje jméno: Fons Beatae Mariae Viriginis – Studnice Panny Marie. Jedná se o desetibokou kapli s 18 m hlubokou tesanou studnou, která zásobovala klášter pitnou vodou. Symbol této studny je i součástí dnešního znaku města.

Zvonice

Zvonice bývalého cisterciáckého kláštera je renesanční stavba barokně upravená. Byla postavená v menší vzdálenosti od konventního kostela, prelatury a konventu. Tím splňovala prvotní podmínku o omezení používání zvonů v cisterciáckém řádu. Nyní se v barokní věži nachází příjemné ubytování.

Bazilika (dříve konventní kostel Nanebevzetí Panny Marie a sv. Mikuláše)

Původně středověký kostel byl barokně upraven architektem J. B. Santinim. V roce 2009 byl kostel povýšen na baziliku minor papežem Benediktem XVI. Tento čestný titul používají významné kostely, které jsou pod zvláštní patronací papeže.

Barokní konírny (jízďárna)

Barokní konírny byly součástí akademie pro vědy a umění jezdecké, zřízené pro šlechtickou mládež roku 1727. V interiéru koníren je klenba podoby hvězdné sítě ve dvou barevně odlišných vrstvách. Projekt této stavby vypracoval J. B. Santini. Dnes slouží jako obřadní sál.

Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře

Unikátní umělecké dílo bylo vystavěno v letech 1719 – 1722 architektem J. B. Santinim. Tato osobitá barokně gotická stavba, kde hraje hlavní roli propracovaná, dokonalá symbolika, byla pro svoji světovou jedinečnost zapsána v roce 1994 do prestižního Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Poutní kostel se nachází v bezprostřední blízkosti Zámku Žďár nad Sázavou.

Konventský rybník

Cisterciácké kláštery byly nejčastěji zakládány kolem vodních toků, neboť cisterciáci prosluli zakládáním rybníků. Santini rybník vytvořil jako zrcadlo k poutnímu kostelu sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře. Dnes vede kolem rybníka naučná stezka. Vycházkový okruh v délce 2,6 km je výletem do míst s nevyšší ochrannou přírodou a krajiny. Provede vás působivým prostředím v okolí Konventského rybníku, nabídne jedinečné výhledy na zámek a v neposlední řadě na poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře.